

Źródło: <http://sudety.blox.pl/2008/11/Ksiezna-Daisy.html>

Rok 2013
Rokiem Księżnej Daisy
pakiet edukacyjny

Opracowanie: A. Ciempa, T. Dałek, E. Kilian, L. Sakowicz

BP w Wałbrzychu

Spis treści

Wstęp

I. Wydawnictwa zwarte

II. Multimedia

III. Artykuły z czasopism

IV. Materiały z Internetu

Wstęp

20 grudnia 2012 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął rezolucję ustanawiającą rok 2013 w Województwie Dolnośląskim „Rokiem Księżnej Daisy von Pless”. W uzasadnieniu rezolucji podkreślono zaangażowanie księżnej w „działalność charytatywną i humanitarną na dolnośląskiej ziemi oraz na niwie europejskiej”. Zwrócono też uwagę, iż w czerwcu 2013 roku mija 140 rocznica jej urodzin i 70 rocznica śmierci księżnej.

Angielska arystokratka, Mary Therese Olivia Cornwallis-West, poprzez małżeństwo z księciem pszczyńskim Henrykiem XV związała swe losy z Wałbrzychem i Pszczyną.

Osiemnastoletnia Daisy 8 grudnia 1891 r. poślubiła majątnego księcia von Pless hr. von Hochberg barona zu Fürstenstein. Młoda para zamieszkała na stałe w rodzimym zamku Hochbergów pod Wałbrzychem.

Zasługi Księżnej Daisy von Pless dla Książa i okolic

Istotna w życiu Daisy była działalność charytatywna, którą wspierał jej teść, Hans Heinrich XI. Księżna swoim patronatem obejmowała koncerty charytatywne organizowane w Szczawnie Zdroju, włączała się także w działalność „Fundacji Idy” (Ida-Stiftung), założonej w połowie XIX w. przez Hansa Heinricha X hr. von Hochberg. Podczas charytatywnych koncertów i występów teatralnych, w których uczestniczyła wykorzystywała swe umiejętności wokalne i aktorskie.

Szczególnym okresem aktywności dobroczynnej były Świąta Bożego Narodzenia. Każdego roku w grudniu księżna odwiedzała miejsca, nad którymi rodzina Hochbergów sprawowała patronat – szkoły, przytułki, domy opieki, zarówno ewangelickie, jak i katolickie na terenie Wałbrzycha i okolic. Podczas I wojny światowej pomagała rannym żołnierzom w szpitalach polowych niezależnie od tego, po której stronie walczyli. Pracowała w pociągach sanitarnych na frontach serbskim, francuskim i austriackim. Słała apele do rządów o ludzkie traktowanie jeńców wojennych. Fakt ten, jak i jej angielskie pochodzenie sprawiły, że próbowano zakazać jej działalności charytatywnej.

Książ i jego okolice wiele zawdzięczają jej działalności charytatywnej i socjalnej : np. „oczyszczanie rzeki Pełcznicy”, dzięki czemu skończyły się epidemie cholery i tyfusu, założenie szkoły dla kalekich dzieci i „projekt mleczny” , który zmniejszył śmiertelność niemowląt (sięgającą w dzielnicy Stary Zdrój 75,98 % !). Zakładała szkoły koronczarskie dla kobiet w różnym wieku, a wytwory ich pracy przedstawiała na wystawach w Niemczech, Anglii i Francji, by następnie je sprzedawać.

Pomimo rozwodu z Hansem Heinrichem XV w 1922 r. nie zerwała związków z Dolnym Śląskiem. Po dłuższej nieobecności w 1935 r. wróciła do Książa, a w 1941 roku po zajęciu posiadłości i zamku przez hitlerowców zamieszkała w willi przy obecnej ulicy Moniuszki 43 w Wałbrzychu. Tam zmarła 29 czerwca 1943 roku.

Była nietuzinkową kobietą przełomu XIX i XX wieku. Uważana za jedną z najpiękniejszych kobiet swoich czasów, była inspiracją dla malarzy i fotografów.

Daisy to celebrytka, uwielbiana egzotyczne podróże, ale i filantropka pochylająca się z troską nad losem ubogich, kalekich mieszkańców Wałbrzycha. Pamięć o jej dobroci, urodzie i niezwykłym życiu przetrwała do dzisiaj w świadomości wałbrzyszan.

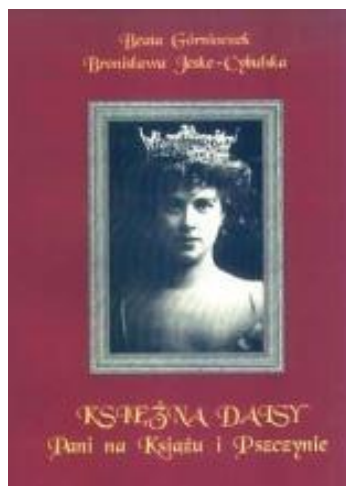
Pakiet edukacyjny „Daisy von Pless” przygotowany został przez pracowników Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej Filii w Wałbrzychu. Źródłami informacji są wydawnictwa zwarte dostępne : w zbiorach Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej Filii w Wałbrzychu i Jeleniej Górze, Bibliotek Pedagogicznych wchodzących w skład różnych struktur na Dolnym Śląsku oraz w zbiorów Biblioteka „Pod Atlantami” w Wałbrzychu ; a także artykuły z czasopism dostępnych w w/w bibliotekach. Ponadto wiedzę poszerzają wiadomości dostępne w zasobach Internetu.

Opracowano na podstawie:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2012/05/21/daisy-reformatorka-spoeczna/>

<http://jbc.jelenia-gora.pl/Content/3658/daisy.html>

Wydawnictwa zwarte

1. **Górniczek Beata, Bronisława Jeske-Cybulska.** : Księżna Daisy : pani na Książu i Pszczynie . Mikołów : "Kamilia", [2005]. ISBN 83-915935-3-3.

Jest to pierwsza w Polsce pełna biografia księżnej Marii Teresy von Pless, znanej bardziej jako Księżna Daisy. Autorzy starali się w pełni przedstawić, pozbawione otoczki narastającej przez dziesięciolecia legendy, prawdziwe losy tej niezwyklej kobiety.

Źródło adnotacji : <http://lubimyczytac.pl/ksiazka/57991/ksiezna-daisy-pani-na-ksiazu-i-pszczynie>

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

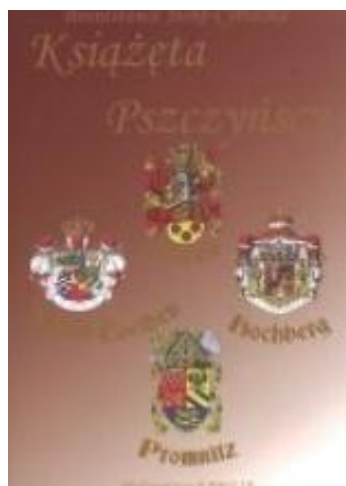
2. **Harris, Russell** : Daisy, księżna von Pless - szczęśliwe lata : katalog wystawy fotografii z Archiwum Studia Lafayette w Victoria & Albert Museum w Londynie : Muzeum Zamkowe w Pszczynie. Pszczyna : Wydawnictwo Muzeum Zamkowego, 2011. ISBN 978-83-60645-18-5.

Opublikowane w języku polskim i angielskim wydawnictwo obejmuje 42 fotografie z archiwum Lafayette'a w Victoria & Albert Museum w Londynie, które zaprezentowano na wystawie zorganizowanej przez Muzeum Zamkowe w Pszczynie.

Źródło adnotacji :

<http://www.zamekpszczyna.pl/cgi-bin/shop?show=K01&sort=id%20desc&sid=4f105aa9>

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

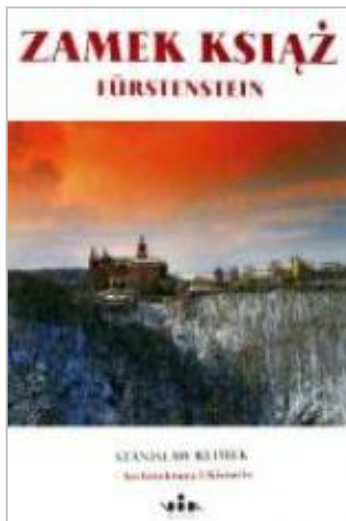

3. **Bronisława Jeske-Cybulska** : **Książęta pszczyńscy.** Mikołów : „Kamilia”, [2005]. ISBN 83-915935-2-5.

Krótką, aczkolwiek interesującą historią książąt pszczyńskich począwszy od średniowiecza aż do współczesności. Omówiono dokonania poszczególnych bardziej znaczących książąt na Pszczynie i Książu, ich udział w historii.

Źródło adnotacji: <http://lubimyczytac.pl/ksiazka/58082/ksiazeta-pszczynscy>

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

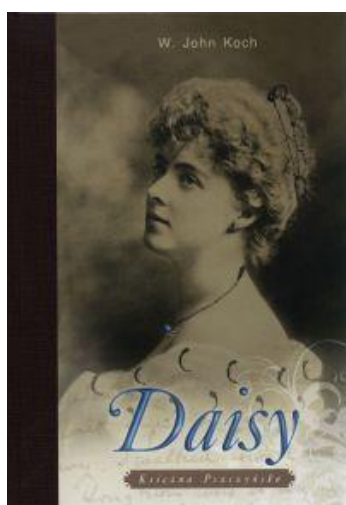
4. Klimek Stanisław : Zamek Książ : architektura i historia.

Wrocław : 'Via Nova", 2001. ISBN 83 88649-34-5.

Barwne współczesne fotografie pokazują monumentalną budowlę, położoną malowniczo w górskim krajobrazie, obecnie w granicach miasta Wałbrzych. Tekst opowiada o historii zamku, jego przekształceniach, rozbudowach oraz barwnych postaciach ludzi kiedyś tu żyjących. Obiekt dziś jest własnością gminy Wałbrzych i udostępniony jest do zwiedzania.

Źródło adnotacji : <http://vianova.pl/content/view/17/14/>

Dostępność: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu

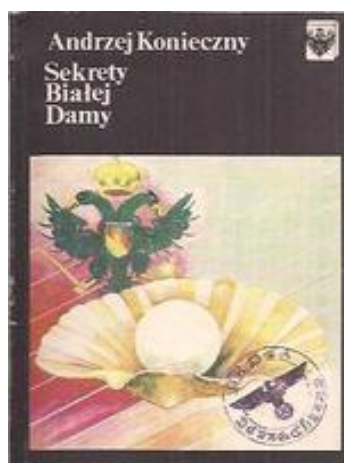
5. Koch, W. John : Daisy : księżna pszczyńska . Wyd. 2. Pszczyna : Muzeum Zamkowe w Pszczynie, 2012. ISBN 978-83-60645-22-02.

Fascynująca i wnikliwa biografia oparta na krytycznym wglądzie w publikowane i niepublikowane pamiętniki księżnej oraz docieklwym badaniu źródeł publicznych i prywatnych, w tym korespondencji Daisy von Pless, w przekładzie prof. dr hab. Zdzisława Żygulskiego Jun przy współpracy Teresy Grzybkowskiej. Niewątpliwym atutem biografii są licznie wykorzystane oryginalne fragmenty pamiętników księżnej oraz jej listów, a także fotografie (...).

Źródło adnotacji : [http://www.zamek-](http://www.zamek-pszczyna.pl/index.php?q=node/1068)

[pszczyna.pl/index.php?q=node/1068](http://www.zamek-pszczyna.pl/index.php?q=node/1068)

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

6. Konieczny Andrzej : Sekrety Białej Damy . Katowice : Śląski Instytut Naukowy, 1989. ISBN 83-7008-108-8.

„Książka popularnonaukowej serii Śląskie Epizody Historyczne. Autor wprowadził wiele nieścisłości i zafałszował prawdziwy obraz życia Daisy, dość dowolnie posługując się informacjami z pamiętników księżnej i z przedwojennych artykułów prasowych. Konieczny „obsesyjnie śledząc losy naszyjnika” z pereł stworzył barwną powieść sensacyjną, przeplataną fikcyjnymi dialogami” .

(Marta Dąbrowska – autorka pracy magisterskiej „Stroje i

bizuteria księżnej Marii Teresy Hochberg von Pless”

Źródło adnotacji: <http://daisyvonpless.wordpress.com/page/2/>

Dostępność: Biblioteka Pedagogiczna w Oławie

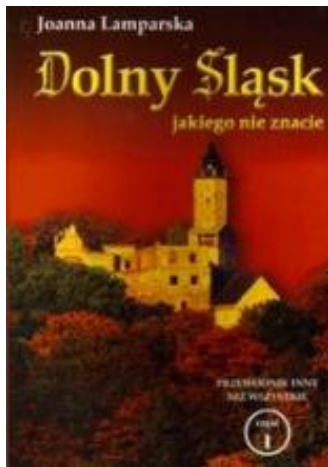

7. **Kowalski Ireneusz** : Arystokraci niemieccy w Polsce : historia i współczesność : Hatzfeldt, Hochberg, Maltzan, Moltke, Thadden. Milicz : Gottwald , 1997. Hochbergowie : Odrzućmy uprzedzenia z przeszłości s. 34-59

Książka zawiera rozdział poświęcony Hochbergom.

Źródło adnotacji: opis autorski

Dostępność : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu

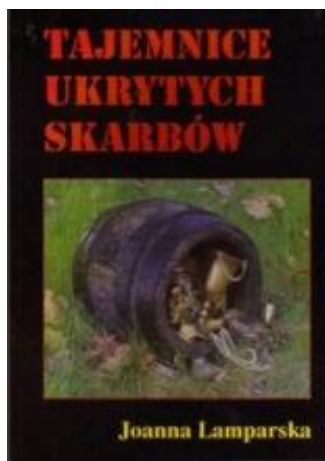

8. **Lamparska Joanna** : Dolny Śląsk jakiego nie znacie. Cz.1. Wrocław : Asia Press, 2002. Zamek Książ. Opowieść o dwóch olbrzymach, s. 94-99

Pierwsza część czterotomowego cyklu poświęconego najbardziej niezwykłym i tajemniczym miejscom Dolnego Śląska. Autorka odwiedziła liczne zamki, pałace, jaskinie, skanseny, stare wiatraki, miejsca cudów, świątynie, owiane legendami zakątki, które w fascynujący sposób opisała w kilkudziesięciu rozdziałach. Jeden z rozdziałów poświęcony zamkowi w Książu.

Źródło adnotacji : <http://www.asiapress.pl/ksiazki.html>

Dostępność w DBP Filia w Jeleniej Górze oraz Biblioteki Pedagogiczne : Bolesławiec, Głogów, Kamienna Góra, Kłodzko, Nowa Ruda Strzelin, Zgorzelec, Środa Śląska

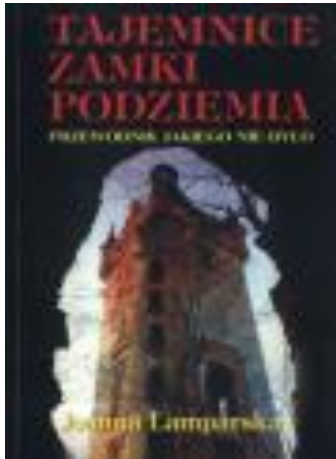
9. **Lamparska Joanna** : Tajemnice ukrytych skarbów . Wrocław : "Asia Press", 1995. Najpiękniejsza kwatery Hitlera, s. 134-[148]

Poradnik zarówno dla początkujących, jak i zaawansowanych poszukiwaczy skarbów, w którym autorka stara się odpowiedzieć na pytanie, gdzie schowano kilkanaście ton złota wywiezionych tuż przed końcem II wojny światowej z Wrocławia, jak trafić do podziemnych tuneli, fabryk i magazynów, oraz ukrytych przez Niemców bezcennych dzieł sztuki. Książka zawiera opis miejsc, które nie tylko okrywa tajemnica, ale także są bardzo atrakcyjne pod względem turystycznym. Jeden z rozdziałów dotyczy zamku

Książ.

Źródło adnotacji : <http://www.asiapress.pl/ksiazki.html>

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

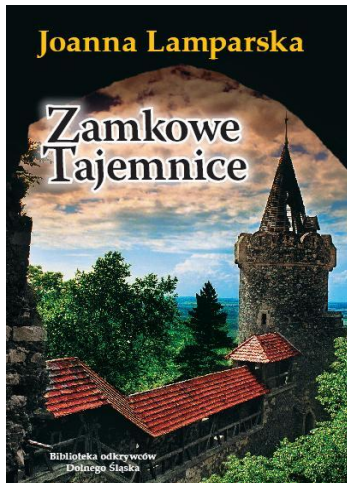
10. **Lamparska Joanna** : Tajemnice, zamki, podziemia : przewodnik jakiego nie było. Wyd. 2 popr. Wrocław : Asia Press, 1999. Książ. Burzliwy żywot Białej Damy, s. 122-[133]

Przewodnik po najbardziej zagadkowych historiach zamków i pałaców Dolnego Śląska. Jeden z rozdziałów dotyczy zamku Książ i jego „Białej Damy” : - księżnej Daisy.

Źródło adnotacji :

http://karkonosze.info.pl/inne/ksiegarnia_przewodniki.htm

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

11. **Lamparska Joanna** : Zamkowe tajemnice : fascynujące. Wrocław : Asia Press, 2009. Książ : burzliwy żywot Białej Damy, s. 100-119.

Joanna Lamparska – znana podróżniczka i autorka bestsellerowych przewodników "innych niż wszystkie" opowiada tym razem nie tylko o znanych warowniach i magnackich siedzibach, ale prowadzi również przez najbardziej sekretne zaułki Dolnego Śląska. Jeden z rozdziałów poświęca Zamkowi Książ i jej najśłynniejszej lokatorce Księżnej Daisy.

Źródło adnotacji : <http://www.asiapress.pl/ksiazki.html>

Dostępność : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu

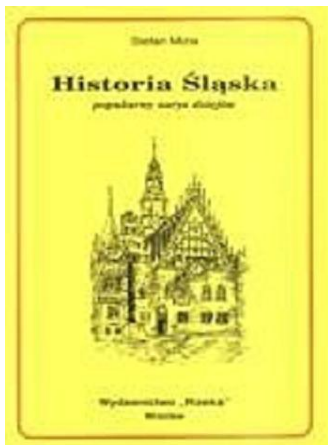
12. **Łuczyński Romuald M.** : Zamki i pałace Dolnego Śląska : Sudety i Przedgórze Sudeckie . Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 1997. Książ, s. 106-[120]

Pierwsza książka z serii opisującej zamki i pałace obszaru dzisiejszego Dolnego Śląska. Jeden z rozdziałów opisuje dzieje zamku Książ i jego mieszkańców. Publikacja w polskiej i niemieckiej wersji językowej.

Źródło adnotacji : opis autorski

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu oraz Biblioteki Pedagogiczne: Bolesławiec, Trzebnica

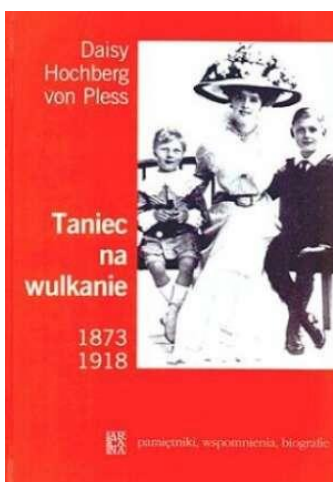

13. **Mizia Stefan** : Historia Śląska : popularny zarys dziejów. Wrocław : „Rzeka”, 1997. Rodzina von Hochberg, s. 51-52.

Zwięzły zarys burzliwych dziejów Śląska. Autor krótko opisuje losy rodu Hochbergów i ich wpływ na życie gospodarcze Śląska.

Źródło adnotacji : opis autorski

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu, Jeleniej Górze, Świdnicy oraz Biblioteki Pedagogiczne : Bolesławiec, Bystrzyca Kłodzka., Dzierżoniów, Głogów, Jawor, Kamienna Góra, Kłodzko, Oława, Strzelin, Trzebnica, Wołów, Ząbkowice Śl., Zgorzelec

14. **Pless Daisy von** : Taniec na wulkanie . Wyd. 8. Kraków : Wydawnictwo "Arcana", 2011.

Pamiętnik Daisy Hochberg von Pless, angielskiej arystokratki, jednej z najpiękniejszych i najbardziej adorowanych kobiet swojej epoki. Wyszła za mąż za Jana Henryka XV, księcia pszczyńskiego, hrabiego Hochberg i pana na Książu. Jej wspomnienia są wspaniałym dokumentem epoki. Pisze w nich nie tylko o sobie, rodzinie, dzieciach, ale również o modzie, zwyczajach, polityce i skandalach obyczajowych.

Źródło adnotacji : [http://merlin.pl/Taniec-na-wulkanie-1873-](http://merlin.pl/Taniec-na-wulkanie-1873-1918_Daisy-Hochberg-Pless-von/browse/product/1,320052.html)

[1918_Daisy-Hochberg-Pless-von/browse/product/1,320052.html](http://merlin.pl/Taniec-na-wulkanie-1873-1918_Daisy-Hochberg-Pless-von/browse/product/1,320052.html)

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

15. **Sękowski Roman** : Herbarz szlachty śląskiej. T. 3. Katowice : Videograf II, 2003. Hochberg, s.142-151.

Informator o rodach i herbach szlachty śląskiej. Prócz bogactwa śląskich herbów „Herbarz szlachty śląskiej” zawiera także noty genealogiczne, które pozwolą spojrzeć na historię Śląska poprzez dzieje poszczególnych rodów i ich przedstawicieli.

Źródło adnotacji : [http://lubimyczytac.pl/ksiazka/31578/herbarz-](http://lubimyczytac.pl/ksiazka/31578/herbarz-szlachty-slaskiej-t-2-d-s#buy)
[szlachty-slaskiej-t-2-d-s#buy](http://lubimyczytac.pl/ksiazka/31578/herbarz-szlachty-slaskiej-t-2-d-s#buy)

Dostępność : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu

16. **Śliwa, Zuzanna** : Miejsca niezwykłe . Poznań : Podsiadlik-Raniowski i Spółka, cop. 2003. Zjawia pięknej Daisy, s. 84-87

Ilustrowany album o niezwykłych miejscach w Polsce. Jeden z rozdziałów poświęcony dziejom zamku Książ i jego niezwykłej lokatorce księżnej Daisy.

Źródło adnotacji : <http://lubimyczytac.pl/ksiazka/117613/cuda-polski-miejsca-niezwykłe>

Dostępność : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu

17. **Szyperski Alfons** : Zamek Książ : siedziba Piastów świdnickich. Wyd. 2, powiększone. Wałbrzych : WTK, 1974.

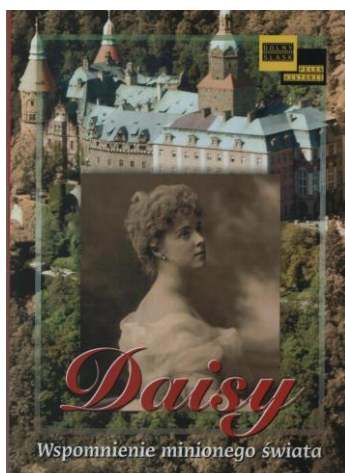
„Książka miała być w zamiarze przewodnikiem po kompleksie zamkowo-parkowym. W istocie powstała publikacja bardzo skrupulatnie oddająca zarys historyczny budowli i jej właścicieli. Autor zamieścił także liczne fragmenty z pamiętnika księżnej (...).

(Marta Dąbrowska – autorka pracy magisterskiej „Stroje i biżuteria księżnej Marii Teresy Hochberg von Pless”

Źródło adnotacji: <http://daisyvonpless.wordpress.com/page/2/>

Dostępność w DBP Filia w Wałbrzychu

Multimedia - Filmy

1. **Daisy - wspomnienie minionego świata** [Film] / reż., scen. Marcin Bradke ; reż. Maciej Kieres. -- Wrocław : TVP Wrocław, 2011, 1 dysk optyczny (65 min) : dźwięk., kolor. ; 12 cm.

Historia angielskiej arystokratki, księżnej Daisy, przez ponad pół życia związanej z Dolnym Śląskiem - przede wszystkim zamkiem w Pszczynie i zamkiem Książ. Jest to jeden z czterech filmów poświęconych dziejom Dolnego Śląska.

Źródło adnotacji : katalog DBP

Dostępność w DBP we Wrocławiu oraz Filiach w Wałbrzychu i Jeleniej Górze

Artykuły z czasopism

- 1. Korzuch, Paulina** : Filmowcy opowiedzą historię Daisy. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 20, s. 12-13.
Casting do filmu dokumentalnego o księżnej Daisy.
- 2. Łuczyński, Romuald M.** : Stokrotka z Książa. "Sudety", 2004, nr 7, s. 18-20.
Mary Therese Olivia Cornwallis-West, czyli księżna Daisy von Pless – rezydentką zamku w Książu.
- 3. Moskal-Słaniewska, Beata** : Stokrotka odnaleziona : w kręgu książańskich tajemnic . Cz. 1. "Tygodnik Wałbrzyski", 2006, nr 45, s. 12 i "Wiadomości Świdnickie", 2006, nr 45, s. 22.
Ustalenie miejsca pochówku księżnej Daisy von Pless (Marii Teresy Oliwii Cornwallis-West).
- 4. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy i jej życie w Monachium. "Tygodnik Wałbrzyski", 2011, nr 48, s. 18.
Podpisanie protokołu rozwodowego pomiędzy Janem Henrykiem XV von Hochbergiem, Księciem Pszczyńskim i baronem na Książu a jego żoną Daisy von Pless i przeprowadzka Daisy w 1929 roku z Książa do monachijskiego domu przy Ismaningerstrasse 95.
- 5. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy na froncie. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 25, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 92.
Służba księżnej Daisy w Czerwonym Krzyżu podczas I wojny światowej.
- 6. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy - przyjaciółka swojego monarchy. „Nowe Wiadomości Wałbrzyskie”, 2011, nr 32, s. 16. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 99.
Relacje łączące księżną Daisy von Pless z brytyjską parą królewską, Edwardem VII i jego żoną Aleksandrą.
- 7. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy w amerykańskiej prasie. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 24, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 91.
Dwa artykuły (z New York Timesa i Evening Transcript) o księżnej Daisy von Pless. Pierwszy, z 5 grudnia 1891 roku, zatytułowany "Ślub w wyższych sferach" to relacja ze ślubu Daisy (Marii Teresy Cornwallis-West) z księciem Janem Henrykiem Pszczyńskim, baronem na Książu. Drugi artykuł natomiast, z dnia 29 października 1902 roku, pt. „Najpiękniejsza kobieta w Anglii”, to bulwarowa opowieść o księżnej Daisy i jej koneksjach.
- 8. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy w podróży. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 29, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 96.
Podróże księżnej Daisy von Pless wraz z małżonkiem Janem Henrykiem XV. Księżęca para odwiedziła m. in. Indie, Egipt i kraje Ameryki Południowej.
- 9. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy w portrecie zaklęta : "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 19, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 86.
Reprodukcje kilku obrazów, na których została uwieczniona księżna Daisy von Pless i krótkie historie powstania tych portretów.
- 10. Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy w sidłach maharadzy. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 30, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 97.
Historia romansu księżnej Daisy von Pless i Shri Sir Nripendra Narayana, hinduskiego maharadzy Cooch Behar.

11. **Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy - wałbrzyska córka walijskiej ziemi. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 18, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie ; cz. 85.

Dzieciństwo i wczesna młodość księżnej Daisy von Pless, spędzone w Anglii.

12. **Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy wraca do Książa! "Tygodnik Wałbrzyski", 2011, nr 47, s. 18.

Szkic biograficzny księżnej Daisy von Pless. Historia życia słynnej Stokrotki, rezydentki na zamku Książ, została zekranizowana w fabularyzowanym dokumencie przez Telewizję Polską S.A.

13. **Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy wykorzystana. "Tygodnik Wałbrzyski", 2011, nr 24, s. 10.

Telewizja Polska S.A. twórcą filmu dokumentalnego o księżnej Daisy. Wykorzystanie wizerunku księżnej Daisy von Pless do promocji Wałbrzycha.

14. **Mykytyszyn, Mateusz** : Dzieciństwo w Książu, czyli dorastanie synów Daisy. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 20, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 87.

Synowie Daisy von Pless i księcia Jana Henryka XV – Jan Henryk (Hansel) i Aleksander Fryderyk (Lexel) i ich dzieciństwo spędzone w zamku Książ.

15. **Mykytyszyn, Mateusz** : Hiszpańska Pani na Książu i zakochany pasierb. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 16, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 83.

Rozwód księcia Jana Henryka von Hochberga z Daisy von Pless i poślubienie w 1925 roku hiszpańskiej arystokratki Klotyldy de Silvy Gonzales de Candamo i romans, a później małżeństwo najmłodszego syna Jana Henryka XV, księcia Bolka i Klotyldy.

16. **Mykytyszyn, Mateusz** : Hochbergowie - who is who. "Tygodnik Wałbrzyski", 2011, nr 42, s. 11.

Tablica genealogiczna rodziny Hochberg von Pless.

17. **Mykytyszyn, Mateusz** : Jadą goście, jadą... "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 23, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 90.

Informacje na temat gości podejmowanych w zamku Książ przez księżną Daisy von Pless i księcia Jana Henryka XV von Hochberg. Wśród nich byli arystokraci, politycy, członkowie rodzin królewskich i cesarskich.

18. **Mykytyszyn, Mateusz** : Królowa Saba z Książa. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 17, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 84.

Opowieść o balu maskowym urządzonym w Londynie w Devnoshire Hause w 1897 roku, na którym księżna Daisy von Pless wystąpiła w kostiumie królowej Saby.

19. **Mykytyszyn, Mateusz** : Książańskie Opowieści : Daisy i jej fantazja. [Cz. 4]. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 14, s. 18. Kroniki wałbrzyskie. Cz. 81.

Autor artykułu przypomina nieistniejącą już budowlę (pawilon) znajdującą się na zachód od zamku Książ – „Ma Fantaisie”, czyli Moja Fantazja. Budowla ta, to jedno z ulubionych miejsc wypoczynku księżnej Daisy von Pless.

20. **Mykytyszyn, Mateusz** : Stokrotka z Książa . [Cz. 1]. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2009 , nr 40 , s. 18. Źródło : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 5.

Losy księżnej Daisy von Pless.

21. **Mykytyszyn, Mateusz** : Stokrotka z Książa . Cz. 2. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2009, nr 41 , s. 18. Źródło : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 6.
Historia rozpadu małżeństwa księżnej Daisy von Pless z Janem Henrykiem XV, baronem na Książu, skandale rodzinne i koniec sławy rodu Hochbergów. Śmierć księżnej Daisy w zapomnieniu, w Wałbrzychu 29 czerwca 1943 roku.
22. **Mykytyszyn, Mateusz** : Syn Daisy, Warszawa i wielka ucieczka. "Tygodnik Wałbrzyski", 2011, nr 44, s. 18.
Dzieje średniego syna księżnej Daisy – Alexandra.
23. **Mykytyszyn, Mateusz** : Szczawieńskie dziecko księżnej pszczyńskiej. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 21, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 88.
Historia budowy Grand Hotelu, obecnie zwanego Domem Zdrojowym (Sanatorium nr 1).
24. **Mykytyszyn, Mateusz** : W Książu, już u siebie. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2011, nr 22, s. 18. Seria : Kroniki wałbrzyskie. Cz. 89.
Pierwsze dni rezydencji na zamku Książ księżnej Daisy von Pless i Jana Henryka XV, Księcia Pszczyńskiego i barona na Książu. Para książęca przybyła na Dolny Śląsk do Książa 5 lipca 1892 roku.
25. **Pac-Marcinkowska, Krystyna** : Najpiękniejsza Stokrotka z książańskich ogrodów - księżna Daisy. "Dolnośląskie Ścieżki", 2008, nr 14, s. 19-21.
Pani na zamku Książ - Maria Teresa Oliwia Cornwallis-West, czyli krótka biografia księżnej Daisy.
26. **Radczak, Robert** : Daisy w muzyce żywa. "30 Minut", nr 227 (2008) , s. [10].
Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki Ensemble im. Księżnej Daisy.
27. **Szałkowski, Artur** : Koniec z mowy milczenia : sensacja historyczna. "Słowo Polskie Gazeta Wrocławska", wyd. 3, 2006 , nr 169 , s. 3.
Podjęcie decyzji przez księcia Bolka Hochberg von Pless o odtajnieniu miejsca pochówku księżnej Daisy na terenie Wałbrzycha.
28. **Szałkowski, Artur** : Królowa serc z zamku Książ. "Polska - Gazeta Wrocławska", 2012, nr 248, dod. "Lwów Wrocław Chicago" s. [11].
Biografia księżnej Marii Teresy Oliwii Hochberg von Pless (księżnej Daisy), arystokratki angielskiej, związanej przez ród męża, Jana Henryka XV Hochberga von Pless, z pałacem w Pszczynie oraz zamkiem Książ, znanej z działalności charytatywnej m.in. na terenie Wałbrzycha.
29. **Szałkowski, Artur** : Księżna Daisy w telewizji. "Polska - Gazeta Wrocławska", 2011, nr 137; Źródło : dod. Panorama Wałbrzyska, nr 24, s. 15.
Powstanie filmu o księżnej Daisy von Pless.
30. **Szałkowski, Artur** : Sekrety rodu Hochbergów : księżna Daisy zmarła w Wałbrzychu i tu jest pochowana. "Słowo Polskie Gazeta Wrocławska", wyd. 3 2005 , nr 258 [właśc. 257] , s. 22
Odnalezienie aktu zgonu księżnej Daisy von Pless (Marii Teresy Oliwii Hochberg von Pless) w dokumentach parafii ewangelicko - augsburskiej w Wałbrzychu.
31. **Szałkowski, Artur** : Zdjęcia księżnej Daisy. "Polska - Gazeta Wrocławska", 2011, nr 10, s. 5.

32. **Węgrzyn, Elżbieta** : Powstaje film o Daisy. "Polska - Gazeta Wrocławska", 2011, nr 107 ; Źródło - dod. Panorama Wałbrzyska, nr 19, s. 9.

Powstanie, w celach dydaktycznych, filmu dokumentalnego, pt. „Księżna Daisy”.

33. **Wyszowski, Michał** : Daisy ponownie w Książu. "Nowe Wiadomości Wałbrzyskie", 2005, nr 33 , s. 15.

Drugi Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej im. Księżnej Daisy.

34. **Wyszowski, Michał** : Daisy wróciła do Książu. "Tygodnik Wałbrzyski", 2012, nr 14, s. 14.

Inauguracja działalności Fundacji Księżnej Daisy von Pless w Wałbrzychu.

Materiały z Internetu

1. **Borkowy, Barbara** : Daisy poluje na lisy. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 21 stycznia 2013].

Dostępny w World Wide Web: <http://daisypless.wordpress.com/2013/01/15/daisy-poluje-na-lisy/>

Myśliwskie zamiłowania pary książęcej podczas pobytu w Anglii na przełomie lat 1892/1893 i kolejnych.

2. **Borkowy, Barbara** : Daisy w kamerze Rity Martin. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 21 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/08/10/daisy-w-kamerze-rity-martin/>

Sesja fotograficzna księżnej w studiu Rity Martin. Portrety księżnej z synami.

3. **Borkowy, Barbara** : Francis Grenfell o Daisy i Hansie. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 30 stycznia 2013]. Dostępny w world Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/05/24/francis-grenfell-o-daisy-i-hansie-2/>

Wizerunek pary książęcej w listach Francis'a Octavius'a Grenfell'a.

4. **Borkowy, Barbara** : Księżna Daisy i diamentowy jubileusz królowej. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/06/27/ksiezna-daisy-i-diamentowy-jubileusz-kralowej/>

Księżna Daisy na jubileuszu królowej Wiktorii - obchody sześćdziesiątej rocznicy objęcia tronu w maju 1897 r.

5. **Borkowy, Barbara** : Księżna Daisy i teatr w Chatsworth. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 30 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/07/25/ksiezna-daisy-i-teatr-w-chatsworth/>

Rozrywki angielskiej arystokracji - przedstawienia teatralne w Chatsworth z udziałem Daisy von Pless.

6. **Borkowy, Barbara** : Nieporozumienie ślubnej fotografii Daisy. W: DaisyPless [online].

[dostęp: 21 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/08/01/nieporozumienie-slubnej-fotografii-daisy/>

Przygotowania i ślub z księciem Janem Henrykiem XV ks. von Pless. Suknia ślubna księżnej i stroje z wyprawki ślubnej. Rysunki ilustrujące artykuł o jej ślubie w Lady's Pictorial.

7. **Borkowy, Barbara** : Nieznane portrety księżnej Daisy i M. Edgerly. W: DaisyPless [online].

[dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/12/05/nieznane-portrety-ksieznej-daisy-i-m-edgerly/>

Wystawione na aukcji w 2003 r. w Londynie portrety księżnej autorstwa M. Edgerly.

8. **Borkowy, Barbara** : Powojenne wizyty Daisy w Anglii. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 21

stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/11/05/powojenne-wizyty-daisy-w-anglii/>

Powrót Daisy do Anglii po zakończeniu I Wojny Światowej, rozwód z księciem Henrykiem XV.

9. **Borkowy, Barbara** : Przyczynek do dziejów portretu Sargenta. W: DaisyPless [online].

[dostęp: 30 stycznia 2013]. Dostępny W World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2013/01/21/przyczynek-do-dziejow-portretu-sargenta/>

Dzieje portretu księżnej Daisy wykonanego węglem na papierze przez amerykańskiego malarza Johna Singera Sargenta.

10. **Borkowy, Barbara** : Przygoda Daisy z reklamą. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 21

stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisypless.wordpress.com/2012/10/23/przygoda-daisy-z-reklama/>

Udział księżnej Daisy w kampani reklamowej kremu w latach 1923 – 1926.

11. **Borkowy, Barbara** : Secrety portretu Daisy. W: DaisyPless [online]. [dostęp: 30 stycznia

2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://daisypless.wordpress.com/2012/05/01/secrety-portretu-daisy/>

Portrety księżnej Daisy – o podobieństwie portreów namalowanego przez Reginalda Arthura oraz portretu zachowanego w zbiorach Muzeum Zamkowego w Pszczynie.

12. Daisy : księżna Pszczyńska. W: Muzeum Zamkowe w Pszczynie [online]. [dostęp: 15

stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.zamek-pszczyna.pl/?q=image/tid/42>

Zbiór fotografii rodzinnych – galeria na stronie internetowej Muzeum Zamkowego w Pszczynie.

13. Daisy, księżna von Pless: Szczęśliwe lata. W: Muzeum Zamkowe w Pszczynie [online].

[dostęp: 14 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://itamar.pl/vt/pszczyna1/index.html>

Wirtualna wycieczka po wystawie ze zbiorów muzeum zamkowego w Pszczynie pt. „Daisy, księżna von Pless : Szczęśliwe lata”. Prezentacja kolekcji portretowych fotografii księżnej udostępnionej przez Victoria & Albert Museum w Londynie.

14. Daisy, księżna von Pless: Szczęśliwe lata. W: Muzeum Zamkowe w Pszczynie [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://itamar.pl/vt/pszczyna1/index4.html>

Wirtualna wycieczka po wystawie ze zbiorów muzeum zamkowego w Pszczynie pt. „Daisy, księżna von Pless : Szczęśliwe lata”. Prezentacja kolekcji portretów rodziny Hochbergów.

15. Daisy – reformatorka społeczna. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 16 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2012/05/21/daisy-reformatorka-spoeczna/>

Działalność charytatywna i socjalne projekty księżnej Daisy.

16. Daisy w sidłach maharadży. W: daisyvonpless Daisy von Pless I jej świat [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/25/daisy-w-sidlach-maharadzy/>

Historia romansu księżnej Daisy i Shri Sir Nripendra Narayana maharadży Cooch Behar.

17. Daisy von Pless – potomkini królów – wywód przodków księżnej. W: daisyvonpless Daisy von Pless I jej świat [online]. [dostęp: 23 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2012/01/22/daisy-von-pless-potomkini-krolow-wywod-przodkow-ksieznej/>

Rodowód księżnej Daisy.

18. **Grypeter, Andrzej** : Rocznica urodzin i śmierci księżnej von Pless. W: pless.pl [online]. [dostęp: 21 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.wiadomosci.pless.pl/26408-rocznica-urodzin-i-smierci-ksieznej>

W tekście przedstawiono najważniejsze fakty z życia, pobytu w zamku Książ oraz okoliczności śmierci i pochówku księżnej.

19. **Jeske-Cybulska, Bronisława** : Gdzie jest pochowana księżna Daisy of Pless. W: Daisy of Pless [online]. [dostęp: 11. stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyofpless.wordpress.com/2012/07/06/gdzie-jest-pochowana-ksiezna-daisy-of-pless-2/>

O okolicznościach śmierci i ostatnim miejscu spoczynku księżnej. Artykuł umieszczony na blogu Bronisławy Jeske-Cybulskiej, autorki dwóch książek poświęconych Hochbergom i księżnej Daisy.

20. **Kolińska, Xenia** : Wojna, miłość... skarby. W: Focus.pl [online]. [dostęp: 16 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.focus.pl/historia/artykuly/zobacz/publikacje/wojna-milosc-skarby/nc/1/>

Tajemnice rodziny Hochbergów i Zamku Książ.

21. Księżna Daisy. W: Sudety [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://sudety.blox.pl/2008/11/Ksiezna-Daisy.html>

Zdjęcia i krótka notatka poświęcona księżnej von Pless umieszczona na blogu o Sudetach.

22. Księżna Daisy von Pless : Stokrotka. [online]. [dostęp: 14 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.rybnik.pl/bsip/publik/Daisy.pdf>

Prezentacja multimedialna przedstawiająca sylwetkę księżnej, wnętrza zamku Książ i zamku w Pszczynie.

23. Księżna Daisy von Pless : Szczęśliwe lata. W: Muzeum zamkowe w Pszczynie, Victoria & Albert Museum w Londynie [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.rvondeh.dircon.co.uk/>

Fotografie księżnej Daisy i jej przyjaciół pochodzące z Archiwum Laffayetta w Victoria & Albert Museum w Londynie. Galeria portretów umieszczona na internetowej stronie wystawy poświęconej księżnej Daisy. Fotografiami towarzyszą obszerne teksty przedstawiające wzajemne powiązania pomiędzy księżną a poszczególnymi osobami.

24. Listy księżnej Daisy wróciły do Książa. W: walbrzych24.com [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.walbrzych24.com/1-wiadomosci/4727-listy-ksieznej-daisy-wrocily-do-ksiaz>

O uroczystym przekazaniu kolekcji dokumentów (listów, kart pocztowych i okolicznościowych druków) związanych z rodziną Hochbergów, która do niedawna była przechowywana w archiwum warszawskiego pisarza Władysława Jana Grabskiego, po jego śmierci przekazana Fundacji Księżnej Daisy. W tekście zamieszczono fragment ekspertyzy dr hab. Romualda Łuczyńskiego potwierdzającą autentyczność listów.

25. **Łuczyński, Romuald** : Mary Therese Olivia hr. von Hochberg ks. von Pless. W: Słownik Biograficzny Ziemi Jeleniogórskiej [online]. [dostęp: 18 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://jbc.jelenia-gora.pl/Content/3658/daisy.html>

Biograficzne opracowanie dostępne w zasobach Cyfrowy Dolny Śląsk w kolekcji Biograficznego Słownika Ziemi Jeleniogórskiej.

26. **Maciaszek, Dominik** : Daisy, księżna von Pless: Szczęśliwe lata. W: ŚwiatObrazu.pl. Internetowy Dziennik o Fotografii i Wideo [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.swiatobrazu.pl/daisy_ksiezna_von_pless_szczesliwe_lata.html

Informacja o wystawie, która miała miejsce w zamku Łańcuckim w 2007 r. pt. „Księżna Daisy von Pless: Szczęśliwe Lata” i m. in. o księżnej pozującej do zdjęć podczas jej pobytu w Londynie w 1901 r. W artykule zamieszczono wybrane fotografie pochodzące z zasobów studia, Lafayette’a, przechowywane w Victoria & Albert Museum w Londynie.

27. **Michalak, Stanisław** : O księżniczce, która ośmieliła się być piękną i mądrą. W: Zamek Książ [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.ksiaz.eu/62/Warto_wiedziec/O_ksiezniczce_Daisy_czyli_Maria_Teresa_Oliwia_Hochberg_von_Pless/

Tekst przybliży sylwetkę, pochodzenie, ważniejsze wydarzenia z życia księżnej i jej rodziny.

28. **Michalik, Stanisław** : Recenzja książki Daisy Hochberg von Pless: Taniec na wulkanie. W: Zamek Książ [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.ksiaz.eu/70/Warto_wiedziec/Recenzja_ksiazki_Daisy_Hochberg_von_Pless_Taniec_na_wulkanie/%09

Recenzja umieszczona na stronie Zamku Książ.

29. **Michalik, Stanisław** : Wspomnienia o księżniczce Daisy. W: Zamek Książ [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ksiaz.com.pl/wspomnienia-o-ksiezniczce-daisy>

Krótkie wspomnienie o księżnej. Opracowanie na podstawie tekstów Stanisława Michalika umieszczone na oficjalnej stronie Zamku Książ.

30. **Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy i jej życie w Monachium. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/30/daisy-i-jej-zycie-w-monachium/>

Pobyty Daisy w Monachium po rozwodzie z Janem Henrykiem XV.

31. **Mykytyszyn, Mateusz** : Daisy w portrecie zaklęta. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 23 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/20/daisy-w-portrecie-zakleta/>

Portrety księżnej Daisy.

32. **Mykytyszyn, Mateusz** (oprac.) : Dzieciństwo i wczesna młodość Daisy von Pless. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013]. Dostępny w

World Wide Web: <http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/16/dziecinstwo-i-wczesna-mlodosc-daisy-von-pless/>

Opracowanie na podstawie biografii „Księżna Daisy – Pani na Książu i Pszczynie” autorstwa Beaty Górnioczek i Bronisławy Jeske-Cybulskiej.

33. **Mykytyszyn, Mateusz** : Jak umierała Daisy... W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/21/jak-umierala-daisy/>

Wersja on-line artykułu o ostatnich latach, które spędziła w willi położonej w parku zamkowym w Wałbrzychu i okolicznościach śmierci księżnej. Do tekstu dołączono niepublikowaną dotychczas fotografię księżnej wykonaną w 1941 r.

34. **Mykytyszyn, Mateusz** (wybór i tłumaczenie) : Listy zakochanego księcia – nieznana korespondencja księżnej Daisy. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat. [online]. [dostęp: 16 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/12/11/listy-zakochanego-ksiecia-nieznana-korespondencja-ksieznej-daisy/>

Listy księcia Meklemburgii-Strelitz Adolfa Fryderyka VI do księżnej von Pless.

35. **Mykytyszyn, Mateusz** (tłumaczenie) : Na perłowej uwięzi – skandale księżnej Daisy – tłumaczenie kanadyjskiego artykułu z 1921 roku. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/21/na-perlowej-uwiezi-skandale-ksieznej-daisy-tlumaczenie-kanadyjskiego-artykulu-z-1921-roku/>

Utrzymany w sensacyjnym tonie artykuł, opowiada o losach księżnej Daisy von Pless w przededniu jej rozwodu z ostatnim właścicielem Książa. Tekst opublikowano w „The Vancouver Sun”.

36. **Mykytyszyn, Mateusz** (wybór i tłumaczenie) : Rumuńska królowa, cesarskie manewry i Daisy w tiulu. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013]. Dostępny World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2011/11/24/rumunska-krolowa-cesarskie-manewry-i-daisy-w-tiulu/>

Wspomnienia rumuńskiej królowej z pobytu w na zamku Książ w 1906 roku.

37. **Niewidomska, Magdalena** : Daisy von Pless – śląska Sisi. W: Odkrywając Śląsk [online]. [dostęp: 23 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://odkrywajacslask.wordpress.com/2011/08/02/daisy-von-pless-slaska-sissi/>

Najważniejsze fakty z życia księżnej opisane w porównaniu do losów i działalności księżnej Diany i austriackiej księżnej Elżbiety, zwanej Sisi.

38. **Niewidomska, Magdalena** : Miejsca, w których żyła Daisy von Pless. W: BezWyjątku.pl [online]. [dostęp: 16 stycznia 2013]. Dostępny w World wide Web:

<http://bezwyjatku.pl/n/miejsca-w-ktorych-zyla-daisy-von-pless>

Pochodzące z pamiętników księżnej wspomnienia miejsc, w których mieszkała.

39. O pamiętnikach Daisy i poświęconej jej literaturze. W: daisyvonpless Daisy von Pless i jej świat [online]. [dostęp: 16 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://daisyvonpless.wordpress.com/2012/01/02/o-pamietnikach-daisy-i-poswieconej-jej-literaturze/>

W tekście przedstawiono również literaturę beletrystyczną, polską i obcą, w której losy księżnej stanowią źródło wątku fabularnego przedstawionych książek.

40. Spacer po Pszczynie z Księżną Daisy : przewodnik dla ciekawych. [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.pszczyna.pl/promocja/Spacer%20z%20Daisy%202012.pdf>

Spacer śladami księżnej Pszczyńskiej. Przewodnik dla zwiedzających Muzeum w Pszczynie i okolic związanych z nią związanych.

41. **Sułkowska, Agnieszka** : Listy księżnej Daisy należały do autora „Rapsodii Świdnickiej!”.

W: Świdnicafakty.pl [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.swidnicafakty.pl/artukul/21727/listy_ksieznej_daisy_nalezaly_do_autora_quotrapsodii_swidnickiejquot.html

Zawartość kolekcji dokumentów i korespondencji księżnej przekazanej Fundacji Księżnej Daisy von Pless.

42. **Szałkowski, Artur** : Księżna Daisy zmarła w Wałbrzychu i tu jest pochowana. W: Nasze Sudety.pl [online]. [dostęp: 11 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.naszesusdety.pl/?p=artykulyShow&iArtykul=2433>

Artykuł opublikowany na stronie www.naszesusdety.pl. Dotyczy m. in. okoliczności śmierci i miejsca pochówku księżnej Daisy.

43. **Szałkowski, Artur** : Unikatowe zdjęcia księżnej Daisy w zamku Książ. W: Wałbrzych naszemiasto.pl [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://walbrzych.naszemiasto.pl/artukul/736144,unikatowe-zdjecia-ksieznej-daisy-w-zamku-ksiaz,id,t.html>

Unikatowe i niepublikowane wcześniej zdjęcia rodziny von Hochberg i księżnej Daisy przekazane do Książa przez mieszkającą w Niemczech Barbarę Grabner - wnuczkę Marty i Josepha Kozyrów, którzy pracowali dla rodziny von Hochberg w Książu.

44. Urodziny księżnej Daisy. W: Tygodnik wałbrzyski.pl [online]. [dostęp: 24 stycznia 2013].

Dostępny w World Wide Web: <http://www.tygodnik.walbrzyski.pl/newsy/2015-urodziny-ksi%C4%99%C5%BCnej-daisy>

Działalność społeczna i charytatywna księżnej na terenie Wałbrzycha i okolic.

45. **Wiśniewska, Ewa** : W poszukiwaniu Daisy. W: Gildia.pl [online]. [dostęp: 14 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.magia.gildia.pl/artykuly/tajemnice_przeszlosci/daisy

Okoliczność śmierci i tajemnica pochówku księżnej Daisy.

46. Wystawa Księżna Daisy von Pless / kom. Piotr Górecki. W: You Tube.pl [film] [online]. [dostęp: 15 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.youtube.com/watch?v=FimkUFMrYiQ>

Relacja z wystawy w sosnowieckim muzeum z komentarzem Piotra Góreckiego umieszczona w serwisie YouTube.

47. Ze wspomnień księżnej Daisy (wybór i przekł. z oryginału angielskiego AvF). W: Towarzystwo Miłośników Jawora [online]. [dostęp: 14 stycznia 2013]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.tmj-jawor.pl/wspomnienia.html>

Fragmenty pamiętników księżnej poprzedzone krótkim biograficznym wstępem autora przekładu.

Portrety księżnej Daisy von Pless

(karty pocztowe przedstawiające portrety księżnej Daisy ze zbiorów Muzeum Zamkowego w Pszczynie)

1. **Reginald Arthur**. Portret księżnej Daisy von Pless z cyklamenami, olej na płótnie, 1896

Fot. Zenon Żybrtowicz

2. **Ellis William Roberts**. Portret księżnej Daisy von Pless z synem, olej na płótnie, 1902

Fot. Zenon Żybrtowicz

Księżna Daisy z synem Hansem Heinrichem XVII.

3. **Szańkowski Bolesław**. Portret księżnej Daisy von Pless, olej na płótnie, 1917

Fot. Zenon Żybrtowicz

Portret księżnej Daisy von Pless w koronie.